

Langer comfortabel en prettig zelfstandig wonen in eigen woning

**ONTWERP
WIJZER**

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Juli 2018

Waarom een **ontwerpwijzer**?

Ouderen en mensen met een fysieke beperking willen het liefst zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in hun eigen woning en woonomgeving. Vaak zijn zij op zoek naar een woning of bezitten zij een eigen woning, die hiervoor onvoldoende is aangepast. Daarom is er een ontwerpwijzer om het langer comfortabel en prettig zelfstandig wonen mogelijk te maken. Het doel is inwoners, jong en oud, die zelf een huis willen (ver)bouwen advies te geven bij het ontwerpen en inrichten van de eigen woning. Een levensloopbestendige en toekomstgerichte woning waardoor mensen langer en prettig zelfstandig kunnen wonen in eigen woning.

De ontwerpwijzer is samengesteld door een werkgroep bestaande uit vakspecialisten van de gemeente, de woningcorporaties en Senioren-platform Utrechtse Heuvelrug. Daarbij is gebruik gemaakt van het handboek Woonkeur.

Voorzorg voorkomt zorg

In het Handboek Woonkeur wordt bij het bepalen van de afmetingen van ruimten ervan uitgegaan dat een bewoner in de toekomst een fysieke beperking kan krijgen en graag zelfstandig in de woning wil blijven functioneren. De kleine voorzorgen van nu voorkomen grote zorgen in de toekomst, “voorzorg voorkomt zorg”.

Aanbevelingen en tips

In deze folder vindt u in alfabetische volgorde een lijst van aanbevelingen en tips voor het ontwerp en/of aanpassing van iedere woon- of leefruimte in en rondom de woning, met praktisch gebruik als uitgangspunt.

**ONTWERP
WIJZER**

▽ Badkamer

Uitgangspunten Handboek Woonkeur 2011:

- Draaicirkel 1500 mm.
- Douchevlak 900x1100 mm.
- Wasmachine 600+1200 = 1800 mm.
- Droogmachine 600+1200 = 1800 mm.
- Deur draait gang, overloop of slaapkamer in.
- Wastafel 1100 x 1600 mm, hart op ≥ 550 mm uit de hoek.
- Wandcloset 1100 x 1900 mm, hart op ≥ 550 mm uit de hoek, 900 mm vrije zijruimte.
- Opklapbaar douche zitje 500x500, hart op ≥ 550 mm uit de hoek, vrije zijruimte.

Uitgangspunt NEN 1814:

In de badkamer ligt bij de deur een vrij vloervlak van 900x1100 mm.

Voorkeuren / wenselijkheden:

- Wastafel dichtbij deurkozijn badkamer.
- Vóór een closet geen douchevlak plaatsen.
- Douchevlak niet grenzend aan deurkozijn, maar in hoek van 2 wanden.

- Afstand tussen douchevlak en was- en droogmachine liefst zo groot mogelijk (diagonaal).
- Zijwand breed ± 1200 mm naast wandcloset biedt de mogelijkheid wandbeugel aan te brengen.
- Maken van schaalmodellen van het sanitair enz. en van de plaats- en gebruiksruimte van elk sanitair onderdeel, eventueel van de wasmachine, wasdroger enz. (laten) tekenen op transparant plastic rechthoekige modellen op schaal 1: 20 en uitknippen. De wasdroger mag eventueel op de wasmachine worden geplaatst.

Minimumbreedte badkamer

De breedte komt voort uit de opstelling van het sanitair, eventueel was- en droogmachine, overige attributen en een draaicirkel 1500 mm.

Het Handboek Woonkeur geeft aan dat vóór een in de badkamer geplaatste closetpot 1200 mm vrije ruimte nodig is. Bij toepassing van een wandcloset, diep 700 mm leidt dit tot een minimum breedte van 1900 mm.

▽ Badkuip

Op termijn is een badkuip voor ouderen vaak onvoldoende veilig en wordt het schoonhouden van de badkuip een (te) zware opgave. Een inloopdouche is veiliger.

Directe verbinding slaapkamer-badkamer

Een deurkozijn tussen de hoofdslaapkamer en de badkamer leidt tot een korte loopafstand. Hierdoor kan bij ziekte gemakkelijker hulp worden verleend.

Bereikbaarheid toilet op badkamer

In een kleine woning met één toilet mag dit enige toilet worden geplaatst in de badkamer.

Als de slaapkamer wordt bereikt via de woonkamer en de badkamer wordt bereikt via de slaapkamer wordt de badkamer tevens toegankelijk gemaakt vanuit de gang. Anderen kunnen het toilet dan bereiken zonder een slapende of zieke te hinderen.

Closet op verdieping in badkamer, of in toiletruimte?

Als rekening wordt gehouden met een fysieke beperking (op termijn) biedt een closet in de badkamer meer mogelijkheden voor hulpverleners dan een afzonderlijke toiletruimte.

Hoogte closetzitting

Het zitten en opstaan wordt makkelijker als de bovenkant van de closetzitting tussen 460 en \pm 500 mm boven de vloer is aangebracht.

Deur badkamer, draairichting

Vanwege de veiligheid draait de badkamerdeur gang of overloop in.

Douchebak

De opstaande rand van een douchebak is vaak een struikelblok en oorzaak van een ongeval. In nieuwbouw worden douchebakken niet meer toegepast.

Douchevloer op afschot/ inloopdouche

Douchevlak 900x1100 mm met geringe helling naar waterafvoerput of -rooster, gelegen in de vrije hoek van twee (betegelde) wanden biedt de meeste gebruiksmogelijkheden.

Douchekraan

Als de thermostatische mengkraan wordt geplaatst buiten de waterstraal van de douchekop op glijstang kunnen verzorgenden hulp verlenen bij douchegebruik zonder zelf nat te worden.

Douchewandjes

De kans bestaat dat in de toekomst de ruimtebehoefte verandert. Lichte afneembare douchewandjes kunnen dan gemakkelijker worden verwijderd dan vrijstaande betegelde muurtjes (hak- en breekwerk).

Opklapbaar douchezitje

Er kan rekening worden gehouden met het toekomstig gebruik van een douchezitje. Hart zitje wordt geplaatst op \geq 550 mm uit haaks aansluitende wand. Als naast het zitje 900 mm wordt vrij gehouden kan hulp worden verleend bij douchegebruik.

Dunne scheidingswandjes (gipsblokken) zijn vaak niet geschikt voor het veilig aanbrengen van een douchezitje. Tegen een scheidingswand kan een douchezitje wel veilig worden geplaatst.

Opklapbare beugels bij toilet

Door achter het wandcloset een stevige muur te plaatsen, kunnen op termijn opklapbare beugels veilig tegen de muur worden aangebracht. Dunne scheidingswandjes zijn niet altijd geschikt voor het veilig aanbrengen van opklapbare beugels.

Wandbeugel

Door het wandcloset te plaatsen op ≥ 550 mm uit de haaks aansluitende wand en de haaks aansluitende wand ± 1200 mm breed te kiezen, kan op de wand op armlengte afstand een beugel worden aangebracht die steun biedt bij het gaan zitten en staan. In de badkamer mag de draaicirkel voor rolstoel over het vlak van de inloopdouche liggen.

Drempel

Hoogteverschil tussen afgewerkte vloer badkamer en gang / overloop of hoofdslaapkamer maximaal 20 mm. Bolle drempel heeft de voorkeur.

Eenhendelmengkraan

De wastafel kan worden voorzien van een hendel mengkraan. Deze kraan is door iedereen te gebruiken, ook bij verminderde handfunctie.

Wandclosetpot

- De plaats- en gebruiksruimte is 1100x1900 mm.
- Hart wandcloset op ≥ 550 mm uit haaks aansluitende wand. Door naast de andere zijde van het wandcloset een vrije ruimte van 900x1200 mm te houden kan aan één zijde hulp worden verleend bij toiletgebruik.

Hoogte closetzitting

Het gaan zitten en opstaan wordt vergemakkelijkt als de bovenkant van de closetzitting tussen 460 en ± 500 mm boven de vloer wordt aangebracht.

Wasmachine en/of droger

Een wasmachine en een wasdroger worden vaak op de zolder geplaatst en aangesloten. Het kan op de termijn lastig worden, om met de wasmand via de trap naar de zolder te gaan. In een ruimere badkamer kunnen tevens de wasmachine en de wasdroger ook worden opgesteld. Ook kunnen in een ruimere badkamer de aansluitingen voor elektra, water en riolering worden aangebracht. De badkamer is dan voorbereid op het (op termijn) plaatsen van wasmachine en droger.

Wastafels

Kleine huishoudens volstaan meestal met één wastafel. De noodzaak van gelijktijdig gebruik van de wastafel komt zelden meer voor. Bij één wastafel is er minder schoonmaakonderhoud.

Wastafel, plaats door hart wastafel te plaatsen op ≥ 550 mm of meer uit haaks aansluitende wand zijn de gebruiksmogelijkheden optimaal.

Vloerafwerking

Vlakke tegels worden (te) glad als ze nat zijn. Anti slip- of noppentegels zijn stroever.

▽ Balkons, loggia's

Bereikbaarheid

Het balkon wordt bereikbaar gemaakt vanuit de woonkamer. Als een balkon alleen bereikbaar is vanuit een privé slaapkamer kan dit bezwaren opleveren voor een rustende, slapende of zieke persoon. Hoogteverschil tussen binnen en buiten maximaal 20 mm.

▽ Binnen berging

Plaats van CV-combiketel en mechanische ventilatiekast

Als de apparatuur wordt geplaatst in een ruimte die grenst aan woonkamer of slaapkamers kan het geluid van de brander van de CV-combiketel hinderlijk zijn. Overwogen kan worden de apparatuur te plaatsen in een ruimte die niet direct grenst aan woon- en slaapkamers.

Plaats deurkozijn

Als links en rechts van het deurkozijn een wandbreedte van ruim 600 mm

wordt gekozen biedt dit de mogelijkheid kasten diep 600 mm te plaatsen. De breedte wordt dan ± 2250 mm.

Strijken in de berging

Als de berging de mogelijkheid moet bieden om er wasgoed te strijken, is het goed om op een geschikte en veilige plaats een (dubbele) wandcontactdoos aan te brengen.

Wandkastjes in de berging

Boven de wasmachine en droger kunnen wandkastjes worden aangebracht voor was benodigheden.

Wasmachine en/of droger in de berging

De wasdroger mag eventueel op de wasmachine worden geplaatst. Ook in een ruime badkamer of in een ruime garage kan wasmachine en wasdroger worden geplaatst.

Wasmachine en wasdroger op verhoging

Als het bukken bezwaarlijk is of wordt kunnen de machines ook op een stevige verhoging (lage tafel) worden geplaatst. Een stevig (tafel)blad, met opstaand randje aan de voorzijde. Meerdere poten zijn nodig om het geheel trillingvrij te houden.

▽ Buitenberging

Kenmerken:

- Deur draait naar buiten.
- Afmetingen volgen uit opstellingstekening.
- Hoogteverschil tussen binnen en buiten maximaal 20 mm.
- Berging voor afvalcontainers, fietsen, scootmobiel, tuingereedschappen enz.
- Wandcontactdozen voor het laden van accu's voor elektrische fietsen, rolstoel, scootmobiel.

Opstellingstekening buitenberging

Als van afvalcontainers, brommers, fietsen, kasten, scootmobiel, tuingereedschappen, draaicirkel 1500 mm, werkbankje enz. een schaalmodel wordt geknipt en de schaalmodellen op een logische plaats worden neergelegd blijkt wat de benodigde of gewenste afmetingen van de buitenberging zijn. Handboek Woonkeur noemt 5 m² als minimum vloer oppervlak.

In plaats van een buitenberging kan ook de garage worden vergroot met het benodigde aantal m² bergingsruimte.

Draairichting deuren / Draaicirkels

Het kan hinderlijk zijn als deuren bij gelijktijdig openen tegen elkaar komen. Door deurkozijnen op afstand van elkaar te plaatsen wordt voorkomen dat de draaicirkels van de deuren elkaar overlappen. Als in een gang twee

deurkozijnen tegenover elkaar zijn geplaatst kan worden overwogen één van de deuren niet de gang in te laten draaien.

Opladen accu's

Wandcontactdozen

Door in de berging een dubbele gearde wandcontactdoos aan te brengen wordt het o.a. mogelijk de accu's van elektrische fietsen, rolstoel of scootmobiel op te laden.

▽ Entree

Voordeurkozijn, uitzicht

Door helder glas in de voordeur of naast de voordeur aan te brengen kan de bewoner van binnenuit zien wie er buiten bij de deur staat

Vrij opstelvlak bij binnen- en buitendeuren

Door binnen, naast de slotzijde van de deur, een vrij opstelvlak, breed 350 mm te kiezen in een vrij vloervlak van 1350 x 1850 mm kan een rolstoeler de deur zelfstandig naar zich toe trekken, openen en sluiten. Alternatief: naast de slotzijde van de deur, een vrij opstelvlak, breed 500 mm in een vrij vloervlak van 1500 x 1500 mm.

Voordeurkozijn, breedte

Bij voorkeur wordt een voordeurkozijn met zijlicht toegepast, breed 1350 of

1500 mm. Hierdoor wordt het makkelijker de deur en voordeur te openen. Wordt in plaats van een zijlicht een buiten- en binnen spouwblad toegepast, dan wordt het opstelvlak met 160 tot 200 mm verkleind. Dit bemoeilijkt het openen van de deur omdat men dan vanuit de rolstoel met het bovenlichaam (veel) meer moet overhellen.

Entreebreedte bij toepassing van na-stelkozijnen

Bij plaatstalen na-stelkozijnen voor opdekdeuren komt het vlak van de deur 30 mm buiten het vlak van de wand. Om bij de voordeur een vrij opstelvlak breed 1350 mm, of breed van 1500mm te behouden wordt de entreebreedte van 1350 mm met 30 mm vergroot tot 1380 mm en wordt de entreebreedte van 1500 mm met 30 mm vergroot tot 1530 mm.

Komt er links en rechts van het voordeurkozijn een binnendeurkozijn, bijvoorbeeld van meterkast en toilet, dan wordt een entreebreedte gekozen van $1350+60=1410$ mm of van $1500+60=1560$ mm.

Garderobe

In de entree volstaat een wandlengte van $\pm 200 \times 1200$ mm, of een vloervlak van 600×600 mm voor de kapstok.

▽ Gang en overloop

Gangbreedte

De minimum gangbreedte is 1100 mm tussen de wanden. Wordt “zorg in woningen” nagestreefd, dan is de gangbreedte 1200 mm, zie www.Zorginwoningen.nl

Ganglengte

Op de begane grond kan het deurkozijn gangwoonkamer in veel gevallen worden geplaatst bij de eerste of tweede trapspil. De trap wordt dan bereikt via de gang als verkeersruimte. Wordt de trap bereikt vanuit de woonkamer, dan kan op de slaapkamers meer hinder worden ondervonden van geluiden uit de woonkamer en kan tabaksrook de overloop bereiken.

Rechte looplijn in gang

Door deurkozijn woonkamer recht tegenover de voordeur te plaatsen kan een rolstoeler en een brancardwagen “recht in en recht uit” rijden. Ook handig bij het verplaatsen van grotere meubelstukken. Het maken van een haakse bocht vraagt meer inspanning van een rolstoeler. Breedte overloop. Bij een overloopbreedte van 1350 mm wordt naast de slotzijde van de badkamerdeur 350 mm vrije opstelruimte verkregen. Rolstoelgebruiker kan de badkamerdeur dan zelfstandig open en sluiten.

Opstelruimte naast binnendeuren

Als aan de slotzijde van elke deur die men naar zich toe moet trekken minimaal 350 mm vrije opstelruimte aanwezig in een vrij vloeroppervlak van 1350x1850 kan een rolstoeler de deur zelfstandig openen en sluiten. Alternatief minimaal 500 mm vrije opstelruimte aanwezig in een vrij vloervlak van 1500x1500 mm.

▽ Garage / Carport

Garagetypes:

Garage met:

- 1) alleen garagedeur (box);
- 2) garagedeur en deur naar hal;
- 3) garagedeur en deur naar achtertuin;
- 4) garagedeur en deur naar achterportaal;
- 5) garagedeur, deur naar hal en deur naar achtertuin;
- 6) garagedeur, deur naar hal/woningentree en deur naar achteringang.

Garage of geen garage?

In perioden met zomerse hitte en in perioden met winterse neerslag en vorst is het, vooral voor ouderen, comfortabel en veilig de auto binnen in de eigen garage te kunnen parkeren.

Carport

In plaats van aan een garage kan ook aan een carport worden gedacht.

Afmetingen garage-berging

De garage voor de auto, tevens bestemd voor het plaatsen van kasten en fietsen, oorspronkelijk met de minimum afmetingen van 3000x6000mm. Bij een garagelengte van \pm 6600 mm of langer zijn er meer mogelijkheden: bijvoorbeeld het plaatsen van kasten en een diepvrieskast. Bij een garagelengte van \pm 7000 mm kunnen ook de wasmachine, wasdroger worden geplaatst.

Garage als toekomstige woonruimte

Als vloer, wanden en dak worden geïsoleerd, tijdens de bouw o.a. leidingen en aansluitingen voor vloerverwarming worden aangebracht en het garagekozijn kan worden vervangen door een raamkozijn (daglicht) kan een garage later tot werk- of slaapkamer worden bestemd.

Garage wel of niet vanuit woning bereikbaar?

Als de wens bestaat de garage vanuit de woning te bereiken is het praktisch om de garage aan de rechterzijde van de woning te plaatsen. Aan de linkerzijde van de garage kan dan een deurkozijn naar de hal worden geplaatst. Aan de achterzijde van de loopstrook (tuin) kan een buitendeurkozijn komen.

Bediening garagedeur

Bediening kan met de hand. Elektrische bediening op afstand is ideaal.

Bovenkastjes / legplanken

Boven de wasmachine en wasdroger kunnen bovenkastjes diep ± 350 mm worden aangebracht.

Bij de plaatsing van bovenkastjes of legplanken met de onderkant op de hoogte van ± 1300 mm boven de vloer, dan kunnen de deksels van de er onder geplaatste containers nog voldoende hoog worden geopend, of kan er onder de kastjes een fiets worden geplaatst.

Garage, onverwarmde ruimte

De garage als autostalling wordt met buitenlucht geventileerd en wordt in het Bouwbesluit beschouwd als "onverwarmde" ruimte. Muren en plafond die aan de woning grenzen worden geïsoleerd.

Opstellingstekening garage

Aandachtspunt: indelingsmogelijkheden

Plaats van de garagedeur

Door het kozijn van de garagedeur in de meest rechtse positie te plaatsen kan de auto in de meest rechtse positie worden geparkeerd. Aan de linkerzijde van de auto is er dan een loopstrook met maximale ruimte voor het openen van het linker voorportier en voor het passeren met fiets of container

Ruimtebehoefte auto in garage

Van veel auto's is de breedte van buitenkant linker zijspiegel tot buitenkant rechter zijspiegel ± 1900 mm en is de breedte van buitenkant linke portier buitenkant rechterportier ± 1700 mm. In veel gevallen kan de linke buitenkant van de portieren op ± 2000 mm uit de muur aan de rechterzijde van de auto worden geparkeerd.

De ruimtebehoefte voor een auto in garage is te stellen op 2000×4500 mm.

Type garagedeur

Kanteldeur of 'sectionaal'deur met doorgangsbreedte van 2400 mm of meer. In diverse types kan ook een loopdeur voor dagelijks gebruik worden opgenomen.

Uitstortgootsteen in garage

In nieuwbouwwijken met een systeem waarbij hemelwater in de bodem wordt geïnfiltreerd mag geen afvalwater worden geloosd in de straatkolken. Een uitstortgootsteen, diep ± 350 mm, met koudwaterkraan kan worden aangebracht tegen de wand die haaks aansluit op de garagedeur.

Wasmachine en droger in garage

Bij het ontwikkelen van de garageafmetingen kan rekening worden gehouden met wasmachine en wasdroger. De wasdroger mag eventueel op wasmachine worden geplaatst.

Buitenkraan

Hoogte boven aansluitend terrein

In de toekomst kan het bezwaarlijk zijn periodiek te moeten bukken om de kraan te bedienen. De kraan kan worden aangebracht op ± 1050 mm boven het aansluitend terrein.

▽ Keuken

Aanrechtlengte

In veel gevallen volstaan 6 elementen van 600 mm, totaal 3600 mm. Links en rechts van kooktoestel 600 mm vrije aanrechtruimte, links en rechts van spoelbak 600 mm vrije aanrechtruimte en koel / diepvrieskast 600 mm. Keukenelementen hebben een breedte van 400, 500 en 600 mm. Onder het aanrechtblad hebben laden sterk de voorkeur boven legplanken.

Draaicirkel 1500 mm in keuken

Bij een onderrijdbaar werkblad mag de draaicirkel 1500 mm maximaal 300 mm onder het aanrechtblad liggen.

Keukenbreedte

Minimaal 2100 mm.
Zie maatschets Google, zoekterm: "B06 werkplek / kookplek".

Kooktoestel

Als het open vuur bij koken op gas kan op de termijn gevaarlijk wordt, dan is elektrisch koken op keramische- of inductieplaat een veilige oplossing.

Opstelling keuken

Als van het aanrecht, eventueel van tafel en stoelen, draaicirkels van deuren, draaicirkel 1500 mm enz. een schaalmodel wordt geknipt en de schaalmodellen op een logische plaats worden neergelegd, blijkt wat de

benodigde of gewenste afmetingen van de keuken zijn.

▽ Kozijnen, ramen, binnen- en buitendeuren

Deurbreedte / doorgangsbreedte

Binnen- en buitendeuren zijn bij voorkeur 930 mm breed. Van een stompe buitendeur, breed 930 mm is de doorgangsbreedte bij haaks open staande deur ± 855 mm. Bij een bij haaks open staande opdek-binnendeur, breed 930 mm is dit ± 900 mm. Voor de meterkast volstaat een kleinere deurbreedte.

Draaiende deur of schuifpui?

Het in beweging brengen van een schuifpui is een zwaardere opgave dan het opendraaien van een deur. Om die reden heeft een naar buiten draaiende tuindeur de voorkeur.

Draai-kiepramen

Ramen van bescheiden afmetingen zijn gebruiksvriendelijk, afsluitbaar en

hebben een goede afdichting tegen tocht en geluid. Hoogte bedieningsgreep op ≤ 1400 mm boven de vloer.

Tussendorpels

Dorpels op ooghoogte, bij zitten en staan, belemmeren het uitzicht en bemoeilijken het schoonmaakonderhoud.

Grote glasvlakken verhogen de woonkwaliteit en verlagen de inspanningen binnen- en buitenshuis bij o.a. stof afnemen en ramen zemen.

Onderdorpels

Als het hoogteverschil tussen binnen- en buitenruimte 20 mm bedraagt (Bouwbesluit) kan rolstoelgebruiker zelfstandig naar binnen en buiten gaan.

▽ Leidingschacht

Afmetingen

In de leidingschacht worden de verticale leidingen van de technische installaties aangebracht. Vaak wordt voor de schacht meer dan de benodigde ruimte gereserveerd. Overleg met installateurs kan leiden tot kleinere schachtafmetingen en meer nuttige ruimte in de aangrenzende vertrekken.

▽ Meterkast

Afmetingen en plaats

De meterkast mag niet verder dan 3000 mm vanaf de voordeur worden gelegen.

In overleg met het waterbedrijf kan de meterkast eventueel in de garage worden geplaatst.

▽ Slaapkamers

Afmetingen slaapkamers

Google: zoekterm: "B03 Slaapplek" geeft o.a. de afmetingen 3000x 4200 mm en 3600x3600 mm. Dit zijn de absolute minimumafmetingen.

De kamer van 3000x 4200 mm biedt 1500 mm kastbreedte.

De kamer van 3600x 3600 mm biedt 2100 mm kastbreedte. Wordt uitgegaan van ± 2000 mm kastbreedte per persoon, dan leidt dit tot grotere slaapkamerafmetingen.

Ook kan een kleinere kamer worden bestemd tot kastenkamer.

De maatschetsen van B03 kunnen dienen als uitgangspunt bij het maken van opstellingstekeningen. Wanneer een grotere kastbreedte gewenst is (3000 mm), dan worden de afmeting 4200 mm met 600 mm vergroot tot 4800 mm. In de hoek, ter plaatse van deurkozijn naar gang en/of badkamer, blijft dan een vierkant vloervlak van 1500x1500 mm voor een draaicirkel 1500 mm behouden.

Bedopstelling

Voor de ogen wordt de meeste rust ervaren als de bedden evenwijdig aan de gevel zijn geplaatst. Wordt een bed haaks op de gevel geplaatst, dan kan het voor een zieke onaangenaam zijn

om vanuit het bed naar het daglicht te moeten kijken. Het slapen in een bed dat onder een raamkozijn is geplaatst wordt op den duur als (te) onaangenaam ervaren.

Functioneren op 1e verdieping

Een rolstoeler die via een traplift de 1e verdieping kan bereiken kan in veel gevallen op de verdieping zelfstandig functioneren als in alle vertrekken op de 1e verdieping een draaicirkel 1500 mm aanwezig is. Als op de overloop naast de slotzijde van de badkamerdeur die men naar zich toe moet trekken minimaal 350 mm vrije opstelruimte aanwezig in een vrij vloeroppervlak van 1350x1850 kan een rolstoeler de badkamerdeur zelfstandig openen en sluiten.

Opstellingstekeningen slaapkamers

Als van bedden, kasten, loopstroken, eventueel werk/kaptafel en stoel, draaicirkels van deuren, draaicirkel 1500 mm enz. een schaalmodel wordt geknipt en de schaalmodellen op een logische plaats worden neergelegd blijkt wat de benodigde of gewenste afmetingen van de slaapkamers zijn.

Als aan de wand een TV wordt geplaatst in een slaapkamer met een aanvankelijke breedte van 3000 mm kan worden overwogen de kamerbreedte te vergroten tot 3100 of 3150 mm. Tussen voeteneind bed en TV blijft dan een vrije doorgangsbreedte van ruim 900 mm behouden.

Plaatsruimte voor kasten

Per persoon kan voor linnen en garderobe \pm 2000 mm wandlengte als minimum worden beschouwd.

Plaats voor kasten 1)

Door tussen het deurkozijn van een kamer en de inwendige hoek van 2 binnenwanden een wandbreedte van \pm 650 mm te kiezen wordt het mogelijk kasten te plaatsen.

Plaats voor kasten 2)

Door tussen een gevelkozijn en de haaks aansluitende binnenwand een wandbreedte (binnenpenant) van \pm 750 mm of breder te kiezen wordt het mogelijk kasten te plaatsen en is er ruimte voor gordijnen.

▽ Toilet, toegankelijk toilet

In een toegankelijk toilet kan een rolstoeler zelfstandig van het toilet gebruikmaken.

Kenmerken

- deurkozijn is geplaatst aan de lange zijde;
- Slotzijde van de deur is aan de zijde van de closetpot;
- Afgewerkte afmetingen van het toilet zijn 900x1200 mm of groter;
- Tussen voorzijde closetpot en wand is 500 mm of meer vrije ruimte aanwezig;
- Lange wand naast closetpot is geschikt voor het aanbrengen van

- wandbeugels;
- Vanaf de slotzijde van de gesloten deur is 1200 mm of meer vrije opstelruimte aanwezig;

Hoogte closetzitting

Het gaan zitten en opstaan wordt vergemakkelijkt als de bovenkant van de closetzitting tussen 460 en ± 500 mm boven de vloer wordt aangebracht.

▽ Trap en traplif

Traptypes

Te onderscheiden zijn de rechte(stee)trap, trap met onderkwart, trap met bovenkwart en de trap met onder- en bovenkwart. Handboek Woonkeur ontraadt spiltrappen (hierop kan een zieke per brancard minder gemakkelijk worden vervoerd).

Trapbreedte

Op een trap, breed 900 mm of breder, met stootborden (dichte trap) kan een traplif worden aangebracht.

De trapbreedte wordt gemeten van buitenkant boom tot binnenkant spil.

Afmetingen trapgat

Op Google, zoekterm: "afmetingen trapgat" worden voor de diverse traptypes de trapgatafmetingen gegeven. Daarbij is er van uitgegaan dat de onderste trede 135 mm voorbij de spil de gang in steekt. Dit wordt de "doorsteek" genoemd. Een doorsteek is nadelig omdat het de doorgangsbreedte

in de gang verkleint. Bij voorkeur wordt geen doorsteek toegepast. Bij een trap zonder doorstekende eerste trede is de trapgat lengte 150 mm groter.

Trapleuning

Voorkeur voor twee trapleuning. Onderkante leuning bij voorkeur ± 850 mm boven de vloer. Bovenkante leuning bij voorkeur op ± 850 mm boven de vloer, met horizontaal leuningdeel lang ± 300 mm.

Vrije opstelruimte onder en boven t.b.v. traplif

Door bij de onderste en bovenste traprede, in het verlengde van de looplijn van de trap, een rijvloer oppervlak, breed 900 en diep 1100 mm te kiezen kan de traplif veilig bereikt, gebruikt en verlaten worden. In het belang van de veiligheid voor de gebruiker van de traplif worden de deurkozijnen zodanig geplaatst dat er geen deur draait over het vrije vloeroppervlak van 900x1100 mm aan onder- en bovenzijde van de trap.

▽ Vloer 1e verdieping

Als de badkamer op de 1e verdieping wordt gelegen is het van belang dat er geen hoogteverschil komt tussen de afgewerkte badkamervloer ende afgewerkte vloer van aansluitende ruimten.

Bij betonnen breedplaatvloeren kunnen rioleringsleidingen en luchtkanalen voor de mechanische ventilatie worden

opgenomen in de betonlaag die op de breedplaatvloer wordt gestort (op stortlaag).

Bij toepassing van betonnen kanaalplaatvloeren worden rioleringsleidingen en luchtkanalen gelegd op de vloerplaten. De rioleringsleidingen en luchtkanalen worden opgenomen in een vrij dikke cementdekvloer. Door ook in de overige ruimten een dikke cementdekvloer toe te passen komt er geen hoogteverschil tussen verdiepingsvloer en badkamervloer (Max. 20 mm).

▽ Wandcontactdozen (WCD's)

Hoogte WCD's boven de vloer

Het kan in de toekomst bezwaarlijk / gevaarlijk zijn periodiek te moeten bukken om stofzuiger of strijkijzer in laag geplaatste wandcontactdozen (WCD's = stopcontacten) aan te sluiten. Verlies van evenwicht (vallen) kan worden voorkomen door per vertrek 1 wandcontactdoos op ± 1050 mm boven de vloer bij de slotzijde van een deurkozijn aan te brengen.

▽ Woonkamer

Eetmat

Opstelling tafel en 4 stoelen
2500x2500 mm.

Zitmat

Opstelling zitmeubels
3000x3400 mm.

Hoogte van glaslijnen

Door de glaslijn in de gevelkozijnen van de woonkamer niet hoger te kiezen dan ± 700 mm boven de vloer wordt vanuit een stoel/fauteuil vrij uitzicht geboden op de woonomgeving.

Opstellingstekening woonkamer

Als van kasten, stoelen, tafels, zitbanken, draaicirkels van deuren, draaicirkel 1500 mm, TV enz. een schaalmodel wordt geknipt en de schaalmodellen op een logische plaats worden neergelegd, blijkt wat de benodigde of gewenste afmetingen zijn. Ook wordt zichtbaar waar de loopstroken, onder andere van deur naar deur, komen en waar bijvoorbeeld de TV aansluiting moet komen.

Rolluiken / zonwering

Tijdens de uitvoering kunnen voorzieningen in de vorm van lege buisleidingen worden aangebracht voor de bevestiging en aansluiten van elektrisch te bedienen rolluiken en / of zonwering.

Bediening mechanische ventilatie

Plaats bedieningsknop

De bedieningsknoppen in badkamer, keuken enz. aan te brengen binnen handbereik van rolstoeler.

**ONTWERP
WIJZER**

Literatuur

Handboek Woonkeur 2011

NEN 1814

Toegankelijkheid van buitenruimten,
gebouwen en woningen.

Disclaimer

Bovengenoemde teksten zijn met zorg
samengesteld. Het is echter niet uit te
sluiten dat er onjuistheden, onvolledigheden
en onvolkomenheden in schuilen.

De gemeente Utrechtse Heuvelrug kan
geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

www.heuvelrug.nl

info@heuvelrug.nl

Telefoon 0343 56 56 00